

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2020, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K11-PD2-2015

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2020, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K11-PD2-2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2020, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K11-PD2-2015, jímž mu nebyla prodloužena doplňková ochrana podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že bezpečnostní situace v Iráku se nezměnila natolik, aby bylo možné vyloučit hrozbu vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, důvody, pro něž mu byla udělena doplňková ochrana, nadále trvají, od posledního prodloužení doplňkové ochrany v roce 2018 se situace v zemi změnila, avšak není natolik

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

významná a dlouhodobá, aby mu nehrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, žalovaný neuvedl, v jakých aspektech došlo k významné a podstatné změně, postupoval jako při podání nové žádosti a neuplatnil kritéria čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Obává se milic v Kurdistanu a v Iráku již nemá žádné vazby, obávám z milic se žalovaný nevěnoval, do země původu se nevrátil žádný člen rodiny, v zemi dochází k beztrestnému porušování lidských práv, pro irácké úřady je obtížné vynucování práva, žalovaný se nezabýval možným porušením práva na rodinný a soukromý život, ač žalobce uváděl svou integraci. Nebyla zkoumána možnost žalobce vrátit se do země původu, nevyhodnotil možnost návratu do X., samotný muž bez rodiny má ztíženou možnost vrátit se do Iráckého Kurdistanu, bezpečnostní situace v Iráku je velmi špatná, někde pokračují boje, jinde dochází k teroristickým útokům a pokračuje napětí mezi centrální vládou a Iráckým Kurdistanem, počátkem roku 2019 údajně došlo k opětovnému nárůstu útoků tzv. Islámského státu, v X. pak v říjnu 2019 započaly masivní protesty vůči vládě a stále tam dochází k útokům na civilisty, Irák nadále není bezpečnou zemí, oproti roku 2016, resp. 2018 se situace nezměnila tak zásadně, aby byla vyloučena vážná újma dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, to se týká též X., vnitřní přesídlení nepřichází v úvahu, jelikož ostatní irácké provincie jsou ještě nebezpečnější, žalovaný neprokázal, že by žalobci byla v jiné provincii poskytnuta efektivní ochrana.

3. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Situace v zemi původu se ve vztahu k žalobcovu azylovému příběhu změnila natolik, že doplňkové ochrany již není zapotřebí, uvedený závěr je v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodněn a podložen shromážděnými podklady; v zemi nadále existují určitá bezpečnostní rizika, ale již nedosahují intenzity vážné újmy, dochází jen k nahodilým incidentům, a to s klesající tendencí, v zemi není totální konflikt a žalobce neprokázal dostatečnou míru individualizace, podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 5. 2019, č. j.: 1 Azs 389/2018 – 38, v současné době po porážce tzv. Islámského státu v Iráku již neprobíhá ozbrojený konflikt, totožný závěr lze dovodit z podkladů shromážděných v této věci, žalobcova individuální situace rovněž nemohla vést k prodloužení doplňkové ochrany, žalobcův návrat do země původu je možný, žalobce je dospělý, svéprávný, praceschopný, v produktivním věku, není odkázán na specializovanou či nedostupnou péči, taktéž není zranitelnou osobou, doplňková ochrana je dočasný institut, ale žalobce může pro další pobyt v České republice využít prostředky obecného cizineckého práva, na s. 8 napadeného rozhodnutí se potom nachází vyjádření žalovaného k tvrzené obavě z milic. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 31. 3. 2020 doručil žalobce žalovanému žádost o prodloužení doplňkové ochrany. V žádosti žalobce tvrdil, že důvody pro udělení doplňkové ochrany trvají, situace v Iráku se nezlepšila, bezpečný návrat není možný, bezpečnostní situace je stále kritická, v zemi dochází k porušování lidských práv, miliony lidí se nachází ve stavu nouze, protivládní demonstrace probíhající v celé zemi byly brutálně potlačeny bezpečnostními složkami státu, během protestů v říjnu 2019 bylo zabito nejméně 319 lidí a téměř 15 000 jich bylo zraněno, v zemi probíhají i nadále protesty, na území státu proti sobě bojují iránské a americké vojenské jednotky; návrat do vlasti je vyloučen, možnost vnitřního přesídlení z X. je značně omezena; je též integrován do české společnosti, naopak ve vlasti nemá zázemí.
6. Během pohovoru vedeného dne 12. 8. 2020 žalobce dále uvedl, že mezinárodní ochrana mu byla udělena kvůli bezpečnostní situaci ve vlasti, odkud utekli kvůli ohrožení života; ve vlasti v současnosti nikoho nemá, jen X., v Iráku vládnou milice, jen tak zabíjí lidi, tisíce lidí zemřely na demonstracích, ve vlasti nemá budoucnost, v České republice už si zvykl, v zemi původu žil v X., pak se stěhovali do X., stěhovali se kvůli bezpečnostní situaci a X., v X. bylo bezpečněji, ale nemohli tam zůstat natrvalo, možnosti prodloužení pobytu tam nebyly, i v současnosti je v X. lepší bezpečnostní situace než jinde, ale když tam bydleli, měli jako Arabové potíže s Kurdy; nyní žije se X. v nájmu, během trvání doplňkové ochrany nenavštívil vlast ani během pobytu v České republice nekontaktoval irácký zastupitelský úřad, ve vlasti má X., chtějí opustit zemi, jednou týdně si volají, v případě návratu by pomoci nemohli, s nikým jiným v kontaktu není, ve vlasti též nemá majetek, v X., je s ním v kontaktu, X. by jej též nemohl podporovat, v X., udržuje s nimi telefonický kontakt, neví, zda je reálné žít s nimi v X., X. si zařídil svůj život a X. žije s ním; v České republice navštěvuje X., chtěl by na vysokou školu, ohledně financí si s X. vzájemně pomáhají, má zde spoustu přátel, jeho zdravotní stav je dobrý.
7. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že dne 8. 9. 2015 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice; rozhodnutím ze dne 8. 3. 2016, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K08-2015, byla žalobci udělena na dobu 24 měsíců doplňková ochrana; podle názoru žalovaného byly naplněny důvody dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Rozhodnutím ze dne 18. 4. 2018, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K10-PD1-2015, byla žalobci doplňková ochrana prodloužena o 24 měsíců s tím, že důvody, pro něž byla doplňková ochrana udělena, trvají i nadále a zároveň nenastaly okolnosti pro její odnětí.
8. Dne 15. 9. 2020 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěl se seznámit s podklady ani se k nim vyjádřit, navrhnout jejich doplnění ani uvést nějaké další skutečnosti či informace.
9. Dále žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

11. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
12. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále brozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*
13. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
14. Podle ust. čl. 16 odst. 1 kvalifikační směrnice *státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti přestávají být osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu, jestliže okolnosti, které vedly k přiznání statusu doplňkové ochrany, přestanou existovat nebo se změni do té míry, že ochrany již není třeba.*
15. Podle ust. čl. 16 odst. 2 kvalifikační směrnice *při uplatňování odstavce 1 přiblíží členské státy k tomu, zda je změna okolností natolik významná a dlouhodobá, že osoba, která má nárok na doplňkovou ochranu, již není vystavena reálnému nebezpečí vážné újmy.*
16. Žalobci byla původním rozhodnutím ze dne 8. 3. 2016, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K08-2015, přiznána doplňková ochrana kvůli vážné újmě v podobě vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, která by mu v případě návratu do vlasti hrozila, neboť v Iráku se po parlamentních volbách v březnu 2010 vyhroutil situace natolik, že opět vzrostl počet násilných projevů i obětí teroristických útoků, velkou část země zachvátily boje vládních sil s bojovníky tzv. Islámského státu, je tak známo, že v zemi žalobcova původu probíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky mohou pro žalobce představovat vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tzv. Islámský stát ovládá asi třetinu Iráku, islamisté obsadili v uplynulém roce rozsáhlá území na severu a západě země a na severu a východě sousední Sýrie. Podle rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 18. 4. 2018, č. j.: OAM-767/ZA-ZA04-K10-PD1-2015, uvedené důvody trvají i nadále.
17. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobci již nehrozí vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, jelikož v prosinci 2017 se irácké vládě podařilo dobýt zbývající území a populační centra, která byla pod kontrolou tzv. Islámského státu a byla vyhlášena definitivní porážka tzv. Islámského státu v zemi, v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, přetrvávající útoky tzv. Islámského státu jsou malého rozsahu a směřují proti bezpečnostním složkám a provládním milicím, porážka tzv. Islámského státu je trvalá, od roku 2015 klesá počet ozbrojených útoků (i na civilisty), do země se navrací stále větší procento osob, jež uprchly před válkou, zlepšila se bezpečnostní situace v zemi, která se již nyní nenachází v situaci mezinárodního nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

vnitřního ozbrojeného konfliktu a irácké státní orgány jsou již nyní schopny samostatně zajistit bezpečnost, žalobci již nehrozí vážné a individuální ohrožení života ani tělesné integrity z důvodu nerozlišujícího násilí, za vnitrostátní ozbrojený konflikt nelze považovat ani probíhající demonstrace, jež nedosahují dostatečné úrovně celoplošného a nerozlišujícího násilí, v místě žalobcova pobytu již ozbrojený konflikt neprobíhá, současné bezpečnostní incidenty v Iráku jsou nahodilé a vyskytují se ve zcela omezené míře jako důsledek terorismu, navíc s klesající tendencí díky státní bezpečnostní politice.

18. Má-li žalovaný prodloužení doplňkové ochrany odepřít, musí prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové. Za stěžejní je přitom nutné považovat změny oproti stavu ke dni 18. 4. 2018, kdy bylo vydáno poslední rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany, v němž žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení doplňkové ochrany nadále trvají.
19. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím „na zelené louce“, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádrem prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení, resp. poslednímu předchozímu prodloužení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního (dřívějšího) rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení (prodloužení) doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v dřívějším rozhodnutí vůbec udělena, příp. prodloužena.
20. K obdobným závěrům došel i Nejvyšší správní soud; své názory vyjádřil v právní větě k rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j.: 7 Azs 21/2011 – 57: *„Odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné, pouze pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že jí již není zapotřebí. Pro účely rozhodování o odnětí doplňkové ochrany jsou tyto okolnosti fixovány v důvodech rozhodnutí o jejím udělení a následně je nelze beze změny či zrušení tohoto rozhodnutí (např. cestou mimořádných opravných prostředků) měnit. Důvodem odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) citovaného zákona proto nemůže být, dospěje-li správní orgán dodatečně k závěru, že tato ochrana vůbec neměla být rozhodnutím o jejím udělení poskytnuta, a snaží-li se jejím odnětím „revidovat“ původní rozhodnutí.“* Byť se judikát explicitně týká ustanovení § 17a zákona o azylu (vznik důvodů pro odejmutí doplňkové ochrany), musí se totožný způsob posouzení použít i u druhé kumulativní podmínky (žadatelé hrozí i nadále vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu).
21. Soud vyhodnotil bezpečnostní situaci v Iráku na základě shromážděných podkladů.
22. Podle dokumentu Irák, Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 2. 6. 2020 civilní úřady nekontrolovaly zcela efektivně všechny bezpečnostní složky, tzv. Islámský stát (dále jen „IS“) přes svou porážku nadále podnikal ojedinělé útoky malého rozsahu proti bezpečnostním složkám, provládním milicím i civilistům, bojovníci IS jsou nadále hrozbou, v roce 2020 byla zaznamenána zvýšená intenzita útoků IS na irácké bezpečnostní síly (mj. v okolí Bagdádu), počátkem října 2019 v zemi vypukly masové protivládní protesty, jež trvaly i v květnu 2020, v zemi stále častěji dochází ke konfrontaci mezi USA a Íránem, X.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

23. Podle dokumentu Irák, Informace OAMP, Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, Návraty ze dne 18. 3. 2019 byla v prosinci 2017 vyhlášena definitivní porážka IS, přesto si IS udržoval dostatečnou operativní sílu k provedení několika rozsáhlých bombových útoků v iráckých městech mimo hlavní zóny konfliktu, irácké bezpečnostní síly nadále zasahují proti zbytkům bojovníků IS v oblastech čtyř guvernorátů, zbytky bojovníků IS se soustředí v některých oblastech, v Iráku má IS ještě asi 17 000 bojovníků, kteří sice plně neovládají žádné území, ale mají v zemi tajnou síť a soustředí se na lokální operace, po změně taktiky provádí bombové útoky, vraždy a únosy, pokouší se o obnovu své sítě a organizují buňky na provinční úrovni, v zemi přetrvávala hrozba terorismu, vnitřním přesídlencům bránily v návratu mj. zbytky konfliktů a nedostatek odminování, vnitřní vysídlenci se setkávají s marginalizací a neschopností zajistit ochranu jejich práv, jejich potíže souvisí i s nedostatečným fungováním státu v období po konfliktu.
24. Podle informace Irák, Ministerstvo zahraničních věcí USA, Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2019 ze dne 11. 3. 2020 působily některé ozbrojené skupiny mimo kontrolu vlády, některé ozbrojené útvary spolupracovaly v praxi též s Íránem a Islámskými revolučními gardami, civilní orgány neměly některé části bezpečnostních sil pod účinnou kontrolou, od října 2019 probíhaly v zemi (mj. v X.) rozsáhlé protesty, civilní orgány rychle ztratily kontrolu nad situací, demonstrace se snažily potlačit bezpečnostní a ozbrojené skupiny užívající též ostrou střelbu, ke dni 17. 12. 2019 bylo zabito více než 479 civilistů a minimálně 20 000 jich bylo zraněno, IS se nadále dopouštěl ukrutností včetně zabíjení sebevraždami bombovými útoky a improvizovanými výbušnými zařízeními; během demonstrací docházelo k svévolnému zabíjení i neozbrojených demonstrantů nepředstavujících bezprostřední hrozbu miličními oddíly podporovanými Íránem, při některých konkrétních incidentech byly zastřeleny i desítky demonstrantů, v některých případech se při střelbě ze strany milic irácké bezpečnostní složky stáhly, v zemi docházelo k přerušovaným útokům IS a jeho přidružených buněk, v odlehlých oblastech probíhaly sporadické boje mezi iráckými ozbrojenými silami a baštami IS, miliční oddíly nebyly pod kontrolou vlády, docházelo k násilí páchanému z náboženských, etnických a finančních důvodů, miliční skupiny spolupracující s Íránem se v celé zemi dopouštěly zabití, únosů a vydírání, po celé zemi též docházelo k zabitím ze strany neidentifikovaných ozbrojenců a politicky motivovanému násilí, ve smíšených guvernorátech pokračovaly etnické a náboženské boje, v několika vybraných guvernorátech proběhlo v prvních šesti měsících roku 2019 139 útoků IS a zabito bylo 274 lidí, většina mrtvých byli civilisté, v zemi dochází k únosům osob a mnoho pohřešovaných se údajně nachází v tajných věznicích milic podporovaných Íránem, během roku 2018 bylo v Iráku zabito více než 900 a zraněno téměř 1 700 civilistů, v prvních 10 měsících roku 2019 mělo úmrtí civilistů narůst o 36 % oproti předchozímu roku, IS byl stále aktivní, zbývající bojovníci operovali ze spících buněk, v některých guvernorátech (mj. X.) IS běžně zabíjel a unášel civilisty, za pomoci výbušnin prováděl teroristické útoky, IS podnikal i útoky proti civilní infrastruktuře; v době vystupňování intenzity demonstrací v říjnu 2019 státní orgány bez výjimky selhávaly a neposkytovaly demonstrantům ochranu před násilím; některé útvary milic perzekvovaly civilisty fyzickým násilím, únosy, ničením majetku a zabíjením.
25. Podle dokumentu Irák, Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 7. 2020 je schopnost iráckých státních orgánů chránit civilní obyvatele před běžnou kriminalitou limitována v případech, kdy není jasné, zda za zločinem nestojí šíitské milice, vůči nimž se státní orgány neodvažují zasáhnout; proti aktivitám šíitských milic Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

podporovaných Íránem jsou irácké státní orgány zcela bezmocné, vzhledem k jejich lidským počtům a masivnímu vyzbrojení si milice mohou dělat, co chtějí.

26. Ze zpráv obsažených ve správním spisu tak vyplývá, že bezpečnostní situace v Iráku je nadále velmi problematická, ne všechny bezpečnostní složky byly pod kontrolou složek civilních a ne všechny ozbrojené složky byly pod kontrolou státu, některé měly dokonce určitý faktický podíl na moci, v zemi dále působí IS a značně autonomně v zemi působí ozbrojené milice, vůči nimž se státní orgány včetně bezpečnostních složek bojí efektivně zasáhnout. Z podkladů je zřejmé, že civilisté rozhodně nejsou v Iráku v bezpečí, podklady též nejsou dostatečnou oporou pro závěr, že v zemi již neprobíhá ozbrojený konflikt. Přes deklarovanou porážku podnikal IS stále ozbrojené a teroristické akce, bojovaly s ním jak bezpečnostní složky státu, tak ozbrojené milice, které se mj. dopouštěly závažného jednání vůči civilnímu obyvatelstvu. Pro závěr, že došlo k podstatné a trvalé změně skutečností, pro něž byla doplňková ochrana udělena a posléze prodloužena, tak nejsou shromážděné podklady dostatečnou oporou.
27. Ze správního spisu sice vyplývá, že v Iráku neprobíhá tzv. totální konflikt, avšak větší množství údajů svědčí existenci méně závažného ozbrojeného konfliktu (zejm. údaje o dalším působení IS, působení milic, ozbrojených střetech a vysokém počtu civilních obětí i bojovníků IS), i takový konflikt ovšem může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, prokáže-li žadatel dostatečnou míru individualizace (srov. např. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2021 č.j. 1 Azs 202/2021 – 33).
28. Okolnost, že bezpečnostní situace v Iráku se zásadním způsobem nezměnila (resp. po dočasném zlepšení se znovu zhoršila), vyslovuje zřetelně i NSS ve své aktuální judikatuře. V rozsudku ze dne 11. 5. 2022, č. j.: 10 Azs 510/2021 – 52, NSS uvedl: „NSS zjistil, že ve spise založené zprávy potvrzují oficiální porážku tzv. „islámského státu“ v Iráku v roce 2017 (což nikdo nezpochybňuje), rozhodně však neobsahují informace o tom, že by v Iráku došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Naopak, téměř všechny žalovaným obstarané zprávy Jde o následující dokumenty: informace OAMP: situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. 3. 2019; informace OAMP: Irák – bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 2. 6. 2020; informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 3. 2020; zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2019 ze dne 11. 3. 2020; zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) údaje o zemi – Irák, 2018; zpráva Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu a azylu (ACCORD), duben 2020; zpráva ČTK – Irácké síly provedly zátah na milice, zadržely tři vůdce ze dne 26. června 2020. obsahují informace o tom, že i přes oficiální porážku „islámského státu“ je situace v Iráku značně nestabilní. V celém Iráku, včetně Bagdádu, působí mnoho vojenských jednotek (milicí), které fakticky ovládají podstatnou část iráckého území. Tyto milice jsou radikální, často spojené s různými náboženskými proudy. Přestože nejde o subjekty řízené přímo státem, těší se významnému politickému postavení. Státní orgány se proti milicím neodvažují zasáhnout, naopak jsou samy často terčem jejich útoků. Tyto skutečnosti nelze s ohledem na překotný vývoj, kterým irácká společnost v posledních letech prochází, překlenout pouhým konstatováním, že bojovníci samozvaného „islámského státu“ byli oficiálně v roce 2017 poraženi. Tento závěr totiž nezohledňuje další vývoj situace v Iráku. Chtěla-li žalovaná uzavřít, že v Iráku skutečně došlo k podstatným a trvalým změnám celkové bezpečnostní situace, musí mít tento závěr ve zprávách o zemi původu skutečnou oporu. Tak tomu však v nyní projednávaném případě (zatím) není.“ Opětovné zhoršení bezpečnostní situace v Iráku konstatují též další rozhodnutí NSS (např.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

rozsudky ze dne 9. 2. 2022, č. j.: 5 Azs 66/2021 – 32, ze dne 20. 9. 2021, č. j.: 1 Azs 202/2021 – 33, a ze dne 19. 10. 2021, č. j.: 1 Azs 292/2021 – 51); tím byla překonána dřívější judikatura NSS ohledně zlepšení irácké bezpečnostní situace včetně rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j.: 1 Azs 389/2018 – 38, na který odkázal žalovaný.

29. Navíc, jen málo podkladů obsažených ve správním spisu reflektuje nejaktuálnější (vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí) vývoj iráckých poměrů, které jsou, soudě dle shromážděných zpráv, značně dynamické. Rychlé změny v Iráku dovozuje i výše uvedená judikatura NSS. Zatímco v relativně stabilních zemích mohou coby aktuální obstát i několik let staré zprávy, v případě Iráku tomu tak v současnosti není. Nejen, že část shromážděných podkladů svědčí o trvání zhoršené bezpečnostní situace v zemi, ale žalovaný si zároveň neobstaral dostatek aktuálních zpráv.
30. Z žalobou napadeného rozhodnutí ve spojení se správním spisem tudíž nevyplývá, že by již žalobci ve vlasti nehrozila vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Podklady obsažené ve správním spisu částečně svědčí o přetrvávajícím nebezpečí, částečně postrádají na aktuálnosti. Skutkový stav zjištěný žalovaným tak dílem nemá oporu ve spisech, dílem vyžaduje zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.).
31. Soud shledal důvodnými i některé další námitky. Žalovaný se sice zabýval obavami žalobce z milic, ale jeho závěry nemají podklad ve správním spisu, státní orgány před nimi nejsou schopny ochránit obyvatelstvo, dle dokumentu Irák, Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 7. 2020 jsou vůči nim dokonce bezmocné a milice si mohou dělat, co chtějí. Žalovaný se taktéž nezabýval pokročilou mírou integrace žalobce v České republice, přestože v žádosti o prodloužení doplňkové ochrany je tento důvod výslovně uveden; přestože soukromé a socioekonomické vazby mohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pouze výjimečně, žalovaný se k nim měl na základě žalobcovy žádosti vyjádřit v napadeném rozhodnutí, a protože tak neučinil, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.).
32. S žalobcovou individuální situací bude možno se uspokojivě vypořádat až poté, co budou dostatečně a objektivně zjištěny aktuální bezpečnostní poměry v zemi původu. V současnosti v daném ohledu nemůže soud učinit relevantní závěr. Lze toliko poznamenat, že není případný odkaz na X. žalobce, kteří se měli dobrovolně vzdát doplňkové ochrany a opustit zemi, zvláště když se nevrátili do země původu.
33. Námitka týkající se pandemie koronaviru je velmi povšechná, navíc její zmírňování v celosvětovém měřítku je skutečností obecně známou. Na druhou stranu bude na žalovaném, aby si v novém řízení obstaral aktuální podklady, a zjistil-li potíže v souvislosti s pandemií, bude se s nimi muset vypořádat v novém rozhodnutí.
34. Přestože to v mnohých pasážích napadeného rozhodnutí nebylo explicitně zdůrazňováno, žalovaný zkoumal, zda došlo k podstatné změně situace, k žalobcově žádosti nepřistupoval jako k nové žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedená námitka proto není důvodná.
35. Soud považoval podklady obsažené ve správním spisu za dostatečný zdroj informací pro své rozhodnutí, a proto pro nadbytečnost odmítl veškeré další důkazní návrhy, jež žalobce uvedl v žalobě (především odkazy na další zprávy o situaci v zemi).
36. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

37. V dalším řízení bude na žalovaném, aby na základě co nejaktuálnějších (vzhledem k dynamickým poměrům v zemi) a odpovídajících podkladů řádně zjistil skutkový stav věci a následně řádným a přezkoumatelným způsobem zhodnotil, zda v případě žalobce již skutečně pominuly důvody pro prodloužení doplňkové ochrany a v případě návratu do vlasti mu nehrozí nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo prodloužení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Důraz bude klást na údaje o bezpečnostní situaci v zemi v souvislosti s důvody pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. S ohledem na potřebu komplexity shromážděných dokumentů žalovaný v dalším řízení mezi podklady rozhodnutí zahrne též zprávy nezávislých zpravodajských zdrojů (např. Freedom House, Amnesty International či Human Rights Watch), z nichž v jiných případech standardně vychází (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j.: 1 Azs 389/2018-38, či usnesení ze dne 7. 9. 2021, č. j.: 4 Azs 81/2021-45). Shromážděné podklady pak posoudí komplexně, vezme v úvahu i skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce. Zaměří se rovněž na žalobcovy obavy z ozbrojených milic a vypořádá se s jeho tvrzeními o integraci do české společnosti.
38. Žalovaný nepřehlédne, že nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu může zakládat i méně závažný ozbrojený konflikt, než je tzv. totální konflikt, pokud je žadatel schopen prokázat dostatečnou míru individualizace, a to například tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j.: 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS). Při zvažování osobních faktorů, které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě žalobce, žalovaný přihlédne i k jeho statusu samotného muže bez rodiny, nedostatku zázemí ve vlasti a dlouhé odloučenosti od tamních poměrů a kultury.
39. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
40. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 7. března 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.